

T á j é k o z t a t ó

a Nemzetközi Földmágnességi és Aeronómiai Asszociáció (IAGA) „Elektromágneses indukció (Föld és Hold)” c. 1980. évi isztambuli workshopjáról

Az IAGA I-3 munkacsoportja: „Elektromágneses indukció és elektromos vezetőképesség (Föld és Hold)” Edinburgh (1972), Ottawa (1974), Sopron (1976) és Murnau (1978) után 1980. augusztus 17-21. között az isztambuli Egyetem Geofizikai Tanszékén tartotta 5. Workshopját. A workshopot a Nemzetközi Geodéziai és Geofizikai Unió Nemzetközi Földmágnességi és Aeronómiai Asszociációja, valamint az isztambuli egyetem földtudományi fakultása közösen szervezték és 17 országból 95 kutató vett részt rajta. Az európaiak a többi kontinensbelihez képest túlsúlyban voltak.

A Nemzetközi Geodéziai és Geofizikai Unió utazási költséggel támogatta a workshop néhány résztvevőjét.

A workshopot az isztambuli egyetem, valamint a török UGGI Nemzeti Bizottság képviselői nyitották meg üdvözölve a résztvevőket.

A tudományos program 9 félnapos ülésből állt, amelyekből az utolsót az ún. summarizer-ek (összefoglalók) jelentései, valamint az elnöki megjegyzések töltötték ki.

A workshop programja a következő tématerületekre terjedt ki:

1. Ásványok és kőzetek elektromos sajátosságai a földkéreg és a felsőköpeny fizikai állapotának megfelelően
2. Geofizikai kutatások elektromágneses módszerekkel
3. Észlelési technika szárazföldön és a tengeren
4. Direkt és inverz problémák az elektromágneses kutatásokban
5. Az átviteli függvények időbeli változásai (Szeizmikus-mágneses és vulkanikus-mágneses hatások)
6. Elektromos vezetőképesség-eloszlás az alsó kéreg részben
7. Elektromágneses indukció az óceánokban.

65 előadás hangzott el, amelyek közül 11 meghívott review-előadás volt.

Az egyik esti ülésen megvitatták az ELAS-projekt (asztronszféra elektromos vezetőképessége terén elért újabb eredményeket. Az ELAS-projektot az IAGA 6. számú határozatával hívta életre 1977-ben Seattle-ban. Egy másik esti ülésen a török geofizikusok tájékoztatót adtak az elektromágneses földrengés-előrejelzésben elért eredményeikről, amelyeket az anatóliai törési zóna és Dél-Európa földrengéses területein nyertek.

A munkacsoport ügyrendi üléseket is tartott, amelyeken ajánlásokat fogadott el a következő workshop helyére és tematikájára vonatkozóan. Tárgyalt az IAGA edinburghi általános ülészakán a munkacsoport részéről megrendezésre kerülő 3 konferenciáról, valamint a review-előadások publikálásáról a Geophysical Survey-ben stb. stb.

A review előadások közül Hintze és Parkhomenko az ásványok és kőzetek elektromos sajátosságait ismertette. Hintze két területet emelt ki: a bazaltok, valamint a felsőköpeny ásványainak laboratóriumi vizsgálatát. Parkhomenko a laboratóriumi eredményeket transzformálta elméletileg lehetséges geoelektromos mélységi szelvényekbe.

Strangway review-ja számot adott a 10 Hz-10 kHz (ELF-VLF frekvencia tartomány) közötti frekvencia-tartományban végzett magnetotellurikus szondázások sokoldalú alkalmazhatóságáról.

Mosnier az elektromágneses érzékelő rendszerek főbb típusainak leírása után review-jában kihangsúlyozta, hogy egyetlen készülék, beleértve a SQUID-et sem alkalmas valamennyi probléma megoldására. A mérési technikáról szóló második review-ben Fischer részletes leírást adott a SQUID magnetométerről, valamint az ún. Remote Reference Method-ról, mint a lokális zaj elnyomásának leghatásosabb eszközéről. Rámutattak a közvetlen terepi MT adatfeldolgozás hasznosságára.

Tarlowski review-jában számot adott arról, hogy a fejlődés a direkt és az inverz problémák megoldása terén az elektromágneses kutatásokban meglehetősen lassú és az elmúlt két év során jelentős új gondolat nem merült fel.

Három review előadás foglalkozott az átviteli függvények időbeli változásával. Beamish „Az elektromágneses átviteli függvények időbeli függősége” címen, Rossignol „A geodimanikai jelenségeket kísérő mágneses tér anomáliák” címen és Kharin „Az átviteli függvények időbeli vál-

tozásai" címen tartott előadást. Ezekben az előadásokban számos példa segítségével jól szemléltették az elektromágneses térváltozások „előfutár” jellegét, különös tekintettel a földrengések előfordulására. Nagy jelentősége volt ennek a témakörnek a vendéglátó Törökország számára.

Gregori igen átfogó review-jában, számítógéppel gyűjtött adataival, rámutatott az alsó földkéregben az elektromos vezetőképesség szerkezetének az egész Földre kiterjedő sajátosságaira és utalt annak jelentőségére a Föld fizikájában.

Fonarev főként a sarki óceán területén úszó jégtáblákon végzett elektromágneses kutatások eredményeivel foglalkozott review-jában.

A török vendéglátók, a helyi szervezőbizottság és ennek elnöke, M. A. Isikara professzor színes programmal gondoskodott a vendégek kikapcsolódásáról is. Ezek közé tartozott egy egy-napos kirándulás Isztambul környékére, egy ún. „török este”, valamint az isztambuli egyetem fogadása. Ezek alkalmat szolgáltattak arra, hogy a résztvevők között emberi és baráti kapcsolatok elmélyüljenek.

Ádám Antal
az IAGA I-3 munkacsoport
elnöke

СОДЕРЖАНИЕ

<i>Адам, А., Кардеван, П., Кормош, И., Надь, З., Понграц, Я, Регени, П., Сабадвари, Л., Сарка, Л., Зимани, И.:</i> Аналоговое моделирование для исследования геоэлектрических методов в Геодезическом и Геофизическом Исследовательском Институте Академии Наук ВНР	41
<i>Й. Ц. Милетич, Й Верё:</i> Применение результатов обсерваторных исследований в геоэлектрической разведке	62
<i>П. Бенце, Ф. Меру:</i> Атмосферно-электрические и ионосферные исследования и возможности их практического применения	72
Новости в овшества Венгерских Геофизиков.....	61, 78

CONTENTS

<i>Ádám, A., Kardeván, P., Kormos, I., Nagy, Z., Pongrácz, J., Régeni, P., Szabadvári, L., Szarka, L., Zimányi, I.:</i> Analogue model for studying geoelectric methods in the Geodetic and Geophysical Research Institute of the Hungarian Academy of Sciences ...	41
<i>J. Cz. Miletits, J. Verő:</i> On the use of geomagnetic observatory results in geoelectric field work	62
<i>P. Bencze, F. Márcz:</i> Atmospheric electric and ionospheric investigations, as well as the possibilities of their practical application	72
News about the Association	61, 78

MAGYAR GEOFIZIKA

A szerkesztőség címe: 1368 Budapest VI., Anker köz 1. Telefon: 429-754

Kiadja a Lapkiadó Vállalat, 1073 Budapest, Lenin körút 9-11. Telefon: 429-350. Levélcím: 1906 Budapest. Pf. 223

Felelős kiadó: Síklósi Norbert igazgató

81.155. Állami Nyomda, Budapest. Felelős vezető: Bresztovszky Péter igazgató

Terjeszti a MAGYAR GEOFIZIKUSOK EGYESÜLETE

Egyesületi tagoknak tagdíj ellenében

Megjelenik évente hatszor

Index: 26 507

